

Prognose for arbeidsmarkedet Øst-Viken 2020

**Utviklingen i tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft
Prognose for arbeidsledigheten 2020**

Utarbeidet av NAV Øst-Viken januar 2020

Innhold

Sammendrag	3
1. Gjennomgang av etterspørselssiden på arbeidsmarkedet	5
1.1 Om etterspørselssiden.....	5
1.2 Hovedkonklusjoner fra Bedriftsundersøkelsen våren 2019.....	6
1.3 Forventet utvikling i noen av næringene i Øst-Viken.....	8
2. Gjennomgang av tilbudssiden på arbeidsmarkedet	12
2.1 Befolkningsutvikling i aldersgruppen 15-74 år	12
2.2 Arbeidsstyrken.....	14
2.3 Arbeidspendling til og fra Øst-Viken.....	16
3. Tilpasningen på arbeidsmarkedet	17
3.1 Tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft på arbeidsmarkedet.....	17
3.2 Rekrutteringsproblemer som følge av mangel på arbeidskraft	18
4. Prognose over registrert ledighet	19
5. Vedlegg – Definisjoner	22

Sammendrag

NAV Øst-Viken ble etablert som ny NAV-region fra 1.1.2019. Regionens geografiske nedslagsfelt er de gamle fylkene Østfold og Akershus, men ikke kommunene Asker og Bærum.

Øst-Viken har en variert næringsstruktur og flest arbeidsplasser innen næringen helse- og sosialtjeneste, varehandel og bygg og anlegg, undervisning. Arbeidsmarkedet i Øst-Viken har hatt en positiv utvikling fra 2016, med økt sysselsetting og nedgang arbeidsledigheten. Høyere vekst i fastlandsøkonomien i Norge har vært hovedårsaken til økt sysselsettingsvekst i Øst-Viken. Befolkningen i alderen 15-74 har også økt, men den årlige veksten har avtatt fra 2015 og frem til nå. Arbeidsstyrken, som i hovedsak er de sysselsatte og arbeidsledige, har økt fra ifjor, men har hatt en synkende tendens som andel av befolkningen (yrkesandelen). Nettotilflyttingen er positiv og økende i Øst-Viken, om vi ser på nettoinnvandring og på innenlands nettotilflytting fra 2017 og fram til nå. Vi legger til grunn et økt arbeidstilbud i Øst-Viken i 2019 og 2020 som følge av økt yrkesandel på 70,2 prosent.

I NAVs bedriftsundersøkelse for Øst-Viken våren 2019, var virksomhetene optimistiske og hadde tro på økt sysselsetting de neste tolv månedene. Norge er inne i en moderat oppgangskonjunktur, men vi forventer at veksten i norsk økonomi avtar noe framover. I løpet av 2019 har veksten i tilgangen på ledige stillinger i Øst-Viken imidlertid stoppet opp, og arbeidsledigheten har økt noe. Tilgangen på nye arbeidsledige har økt i løpet av året 2019. Arbeidsledigheten i Øst-Viken var 2,4 prosent av arbeidsstyrken ved utgangen av november mot 2,3 prosent i november 2018.

Med bakgrunn i resultatene fra bedriftsundersøkelsen i 2019, og utviklingen innen de ulike næringene, forventer vi fortsatt økt etterspørsel etter arbeidskraft i Øst-Viken i 2020. Størst økning i antall sysselsatte forventer vi innen helse- og sosialtjenester, bygge- og anleggsvirksomheter og eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting. Vi anslår en samlet vekst i antall arbeidsplasser på 1,6 prosent i regionen, omtrent 5 000 flere sysselsatte med arbeidssted i Øst-Viken. De siste årene har nettoutpendlingen fra Øst-Viken økt jevnt, særlig til Oslo-området. Dette tror vi fortsetter i 2020. Vi anslår en nettoutpendling fra Øst-Viken på 64 500 personer, en økning med 2,4 prosent. Vi anslår dermed at sysselsatte med bosted i Øst-Viken øker med omtrent 6 450 sysselsatte, eller 1,7 prosent.

Sentrale føringer tilsier at Øst-Viken kommer til å ha færre arbeidssøkere på tiltak i 2020. Øst-Viken har planlagt omlag 2 000 deltakere på ordinære arbeidsmarkedstiltak i gjennomsnitt per måned for 2020 mot 2 180 i 2019. Det er i underkant av 200 færre ordinære tiltaksdeltakere per måned sammenlignet med faktisk antall i 2019.

Bruttoledigheten reduseres som regel i tider med oppgangskonjunktur der ledigheten faller og behovet for arbeidsmarkedstiltak er mindre. Vi anslår et stabilt bruttoledighetsnivå på 3,0 prosent av arbeidsstyrken i 2020, omlag 11 500 personer (helt ledige og arbeidssøkere på tiltak) i gjennomsnitt per måned. I Øst-Viken anslår vi flere helt ledige i 2020, i snitt 9 500 helt ledige per måned, mot 9 288 i snitt i 2019. Det tilsvarer 2,5 prosent av arbeidsstyrken.

FAKTA

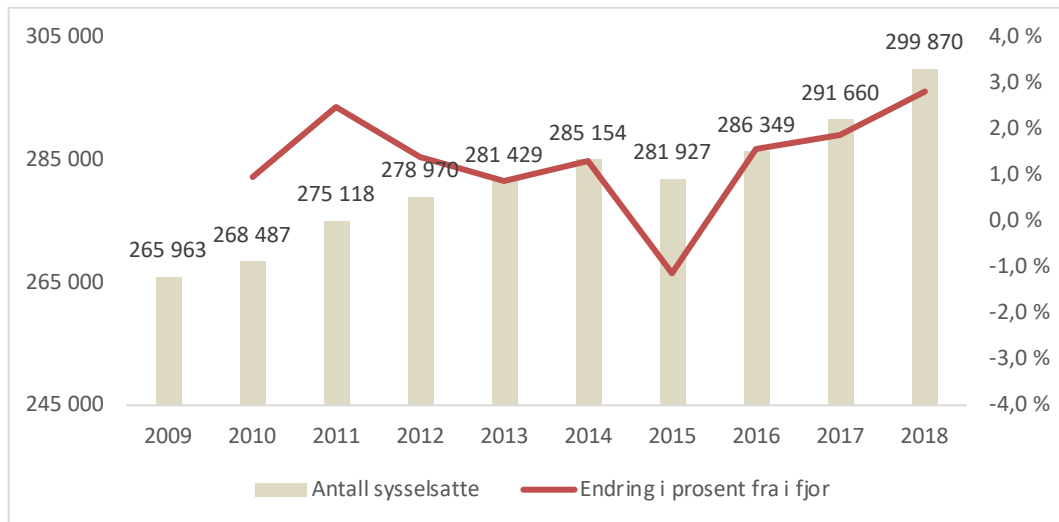
NAV utarbeider årlig en prognose over utviklingen i tilbud og etterspørsel av arbeidskraft og arbeidsledigheten påfølgende år. Kildene er NAVs bedriftsundersøkelse våren 2019, NAV-enhetenes kontakt med næringslivet og lokalkunnskap om arbeidsmarkedet, NAVs arbeidsmarkeds- prognose for Norge 2019-2021, offentlig sysselsettingsstatistikk og rapporten *Konjunkturtendensene 2019/4* fra SSB, signaler fra Norges Bank inkludert *Regionalt nettverk*, føringer i Nasjonalbudsjettet 2020 og NHOs økonomibarometer for næringslivet 3. kvartal 2019.

I. Gjennomgang av etterspørselssiden på arbeidsmarkedet

I.1 Om etterspørselssiden

I denne delen belyses utviklingen i de ulike næringene. Prognosen for sysselsettingen i Øst-Viken kommende år er satt ut fra de forutsetningene og den kunnskapen vi har på dette tidspunktet.

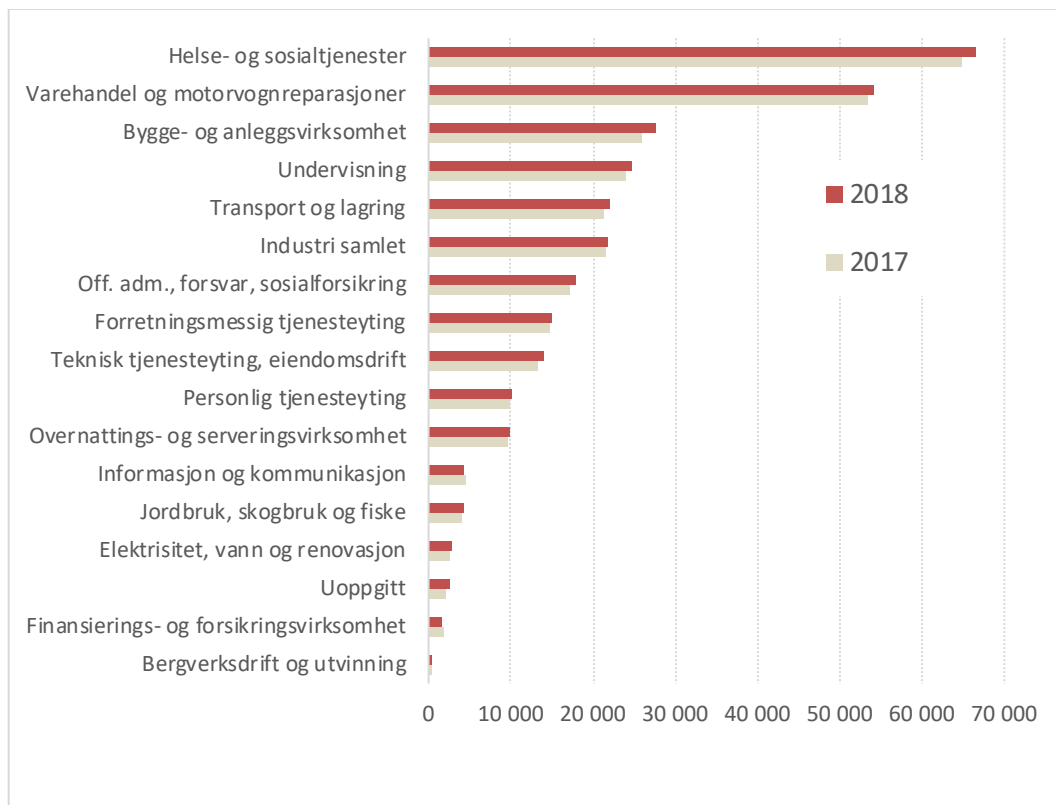

Figur 1 Sysselsatte med arbeidssted i Øst-Viken pr. 4. kvartal 2017 og 2018 etter næring.

Figur 1 viser at sysselsettingen i Øst-Viken fra 2015 til 2018 har steget fra 281 927 til nærmere 300 000 sysselsatte. I løpet av disse årene har Øst-Viken fått i underkant av 18 000 flere arbeidsplasser. Fra 2015 ble den registerbaserte sysselsettingsstatistikken i SSB basert på nytt datagrunnlag for lønnstakere, A-ordningen.¹ Vi har derfor valgt å bruke året 2015 som et startår og utgangspunkt for næringsfordelt sysselsettingsutvikling videre i analysen.

¹ Det er brudd i statistikken fra 2014 til 2015. Fra og med 2015 ble rapportering fra arbeidsgiverne til NAV AA-registeret og noen rapporteringer til Skatteetaten og SSB samlet i én ny felles rapporteringsløsning kalt A-ordningen. A-ordningen er en samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB. Ordningen innebærer at SSB får opplysninger om lønn og ansatte direkte fra A-meldingen, som er den elektroniske meldingen som inneholder alle opplysningene som samles inn, i stedet for flere ulike kilder som frem til 2014. På nettsiden altinn.no/a-ordningen ligger det mer informasjon om ordningen.

A-ordningen har erstattet NAVs Arbeidsgiver-/arbeidstakerregister (AA-registeret) og lønns- og trekkoppgaveregisteret (LTO-registeret). Les mer på Statistisk sentralbyrå om produksjon av statistikken: ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/regsys/aar

Figur 2 Sysselsatte med arbeidssted i Øst-Viken pr. 4. kvartal 2017 og 2018 etter næring.

Figur 2 viser fordelingen av de sysselsatte etter næring per 4. kvartal 2017 og 2018. Det var 299 870 personer som hadde sitt arbeidssted i Øst-Viken i 2018. Det var flest sysselsatte innen helse- og sosialtjenester. 22 prosent av alle sysselsatte var ansatt innen denne næringen. Varehandel og motorvognreparasjoner sysselsatte 18 prosent av de arbeidende i Øst-Viken. Bygg og anlegg og undervisning ga arbeid til henholdsvis 9 prosent og 8 prosent av totalt antall sysselsatte.

I.2 Hovedkonklusjoner fra Bedriftsundersøkelsen våren 2019

I NAVs bedriftsundersøkelse gjennomført i Øst-Viken, svarte 24 prosent av virksomhetene at de forventet en økning i antall sysselsatte det kommende året (perioden februar/mars 2019-2020), mens 10 prosent trodde på en nedgang i bemanningen for sin virksomhet. Det er en nettoandel på 14 prosent av virksomhetene som forventet økt sysselsetting de neste 12 månedene. Tabell 1 gir oversikt over andel bedrifter som forventer nedgang, uendret eller oppgang i sysselsettingen de neste 12 månedene.

Innenfor bygge- og anlegg forventet 28 prosent av bedrifter flere ansatte og 7 prosent forventet nedgang i sysselsettingen. En nettoandel på 31 prosent av bedriftene forventet en økning i bemanningen. Av de største næringene i fylket var bygg- og anleggsbedriftene i Østfold de mest optimistiske bedriftene. Den nest mest optimistiske næringen var informasjon og kommunikasjon, der over 50 prosent av bedriftene forventet oppbemanning (50 prosent forventet økning i sysselsettingen, 0 prosent nedgang). Industribedriftene i Østfold var optimistiske til framtidig økt sysselsetting.

Resultatene i undersøkelsen tyder på en positiv etterspørsel etter arbeidskraft fra våren 2019 til våren 2020. Landssnittet var på 15 prosent.

	Nedgang	Uendret	Økning	Nettoandel
Jordbruk, skogbruk og fiske			5 %	-5 %
Bergverksdrift og utvinning		100 %		0 %
Industrien totalt:	8 %	62 %	30 %	22 %
-Nærings- og nytelsemidler		70 %	30 %	30 %
-Tekstil- og lærvarer		100 %		0 %
-Trevarer		67 %	33 %	33 %
-Treforedling og grafisk prod.		100 %		0 %
-Petroleum og kjemisk prod.		75 %	25 %	25 %
-Prod. av annen industri	14 %	57 %	29 %	14 %
-Prod. av metallvarer		50 %	50 %	50 %
-Prod. av maskiner og utstyr	10 %	50 %	40 %	30 %
-Prod. av elektriske og optiske produkter	33 %	33 %	33 %	0 %
Elektrisitet, vann og renovasjon		70 %	30 %	30 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	8 %	56 %	37 %	29 %
Varehandel, motorvognreparasjoner	11 %	71 %	17 %	6 %
Transport og lagring	21 %	57 %	23 %	2 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	9 %	63 %	28 %	19 %
Informasjon og kommunikasjon	12 %	41 %	47 %	35 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	17 %	50 %	33 %	17 %
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	6 %	60 %	34 %	28 %
Offentlig forvaltning	25 %	59 %	16 %	-8 %
Undervisning	9 %	69 %	23 %	14 %
Helse- og sosialtjeneste	10 %	70 %	21 %	11 %
Personlig tjenesteyting	5 %	67 %	28 %	22 %
Øst-Viken totalt	10 %	65 %	24 %	14 %

Tabell 1 Bedriftsundersøkelsen våren 2019 Øst-Viken. Andel bedrifter som forventer nedgang, uendret eller oppgang i sysselsettingen de neste 12 månedene fra feb/mar 2019 til feb/mar 2020.

I.3 Forventet utvikling i noen av næringene i Øst-Viken

I dette avsnittet gis en nærmere begrunnelse for våre anslag for sysselsettingen i de største næringene i Øst-Viken.

	Prognose sysselsatte			Prognose endring 2019-2020	
	2018	2019	2020	Antall	Prosent
Jordbruk, skogbruk og fiske	4 187	4 200	4 200	-	0 %
Bergverksdrift og utvinning	379	400	400	-	0 %
Industri samlet	21 710	21 950	22 100	150	0,70 %
av dette:					
- Nærings- og nytelsesmidler	6 084	6 050	6 000	-50	-0,80 %
- Tekstil- og lærvarer	424	450	450	-	0,00 %
- Trevarer	833	825	800	-25	-3 %
- Treforedling og grafisk prod.	1 824	1 825	1 750	-75	-4 %
- Petroleum og kjemiske prod.	3 215	3 300	3 400	100	3,00 %
- Prod. av annen industri	1 791	1 800	1 800	-	0 %
- Prod. av metallvarer	2 173	2 200	2 300	100	4,50 %
- Prod. av maskiner og utstyr	3 271	3 400	3 500	100	2,90 %
- Prod. av elektriske og optiske produkter	2 101	2 100	2 100	-	0 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	2 790	3 000	3 200	200	6,70 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	27 672	29 000	30 000	1 000	3,40 %
Varehandel motorvognreparasjoner	54 060	54 300	54 300	-	0 %
Transport og lagring	22 013	22 500	22 700	200	0,90 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	9 923	10 200	10 400	200	2,00 %
Informasjon og kommunikasjon	4 352	4 300	4 350	50	1,20 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	1 698	1 650	1 600	-50	-3 %
Eiendomsdrift forretningsmessig og faglig tjenesteyting	29 144	30 000	30 900	900	3,00 %
Offentlig forvaltning	17 893	18 000	17 900	-100	-1 %
Undervisning	24 848	25 500	26 300	800	3 %
Helse- og sosialtjenester	66 435	68 200	69 500	1 300	1,90 %
Personlig tjenesteyting	10 222	10 500	10 800	300	3 %
Uoppgitt	2 540	2 600	2 600	-	0 %
I alt sysselsatte med arbeidssted i Øst-Viken	299 866	306 300	311 250	4 950	1,60 %

Tabell 2 Prognose for sysselsettingen 2019 og 2020 for personer med arbeidssted Øst-Viken, fordelt etter næring.

Industri

Det var over 21 700 industriarbeidsplasser i 2018 i Øst-Viken. Sysselsettingen i industrien har hatt en positiv utvikling fra 2017 etter flere år med negativ trend.

For eksportindustrien har svak norsk kronekurs hatt en positiv effekt, noe som forventes vedvare i prognoseperioden. Industriinvesteringene har økt og den økonomiske situasjonen hos mange av våre handelspartnere er fortsatt bra. Sysselsettingen har dermed økt i de fleste industrinæringene.

Det er næringsmiddelindustrien som sysselsetter flest personer (6 084) i Øst-Viken. I bedriftsundersøkelsen våren 2019 forventet 30 prosent å oppbemanne, 70 prosent forventet stabil bemanning. NAV Øst-Viken ser signaler på både økt sysselsetting og nedbemanning. Ytterligere automatiseringer i næringsmiddelindustrien og noen

naturlige avganger grunnet pensjonsalder bidrar til utviklingen. Vi anslår derfor relativt stabil sysselsetting på rundt 6 000 sysselsatte i Øst-Viken i 2020.

Petroleum og kjemiske produkter sysselsatte litt over 3 200 personer i 2018, og har økt jevnt med 2 prosent fra 2015. Våren 2019 forventet 25 prosent av bedriftene en økning i sysselsettingen kommende år, 75 prosent stabil bemanning framover og ingen av bedriftene meldte om forventet nedgang i bemanningen. Fortsatt vekst i byggenæringen bidrar til at etterspørselen opprettholdes for andre deler av næring, f eks. isolasjon av ulike slag. Vi har anslått det blir 100 flere sysselsatte i 2020.

I næringen produksjon av metallvarer er det omtrent 2 200 sysselsatte. 50 prosent av bedriftene forventer oppbemanning kommende år. Bruttoproduktet har økt i 2019 i denne næringen, ifølge SSB. Sysselsettingsveksten var positiv i 2018, og vi anslår derfor en økning med 100 arbeidsplasser i 2020.

Innen produksjon av maskiner, der 3 300 er sysselsatt, forventet 40 prosent av bedriftene en økning i bemanningen. 10 prosent av bedriftene forventet redusert bemanning det kommende året og 50 prosent forventet uendret og stabil bemanning framover. De store bedriftene sier at er markedssituasjonen fortsatt er optimistisk, og vi anslår derfor en økning med 100 sysselsatte i 2020.

Treforedling og grafisk produksjon og næringen trevarer har hatt en nedadgående trend i sysselsettingen flere år, noe som vi tror fortsetter. For de andre industrinæringene har vi ingen indikasjoner på store endringer.

Til tross for en forventet vedvarende svak krone, vil lavere vekst internasjonalt de kommende året medføre noe lavere vekst i etterspørselen fra utlandet. Oljeinvesteringene vil dermed gå noe ned. Det forventes derfor at industriproduksjonen vokser saktere de neste to årene. Totalt for industrinæring forventer vi svak en oppgang på 0,7 prosent, 150 flere sysselsatte i industrien i 2020.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Næringen sysselsetter i underkant av 27 700 personer og har hatt en kraftig oppgang etter finanskrisen. Fra 2015 har sysselsettingen økt jevnt hvert år og til sammen er det blitt nærmere 3 600 flere sysselsatte i næringen fra 2015 til 2018. I bedriftsundersøkelsen våren 2019 var det 37 prosent av bedriftene som forventet økt bemanning det kommende året. Kun 8 prosent ventet nedgang i bemanningen, og 56 prosent forventet uendret bemanning.

Vi forventer en fortsatt relativt lav rente, basert på signalene fra Norges bank og prognosene til SSB. Dette vil medføre fortsatt vekst i aktivitetsnivå i næring, blant annet infrastruktur, nybygg og rehabiliteringsprosjekter. I Øst-Viken er det ifølge SSB igangsatt 5 800 boliger i 1. til 3. kvartal i 2019. Det er 1 500 flere enn i tilsvarende periode i 2018. Antall godkjente boliger har økt med 15 prosent i samme periode. Byggenæringens Landsforening meldte i sin markedsrapport i november 2019 om fortsatt vekst i Norge i byggenæringen i 2020, men noe mindre vekst enn tidligere. Bygg og anleggsvirksomheten har i lengre tid vært i sterk oppgang, men veksten stoppet opp i 3. kvartal 2019, noe som var forventet ettersom aktiviteten allerede var på et svært høyt nivå. Vi anslår en økning med 1 000 flere sysselsatte i bygg og anlegg ved utgangen av 2020.

Varehandel og motorvognreparasjoner

Sysselsettingen i varehandelen i Øst-Viken har økt de siste par årene. Øst-Viken ga arbeidsplasser til 54 100 personer i 4. kvartal 2018. Fra 2015 til 2018 økte sysselsettingen med 1 500 sysselsatte i næringen i regionen. Økningen i sysselsatte har utelukkende skjedd i Follo og Romerike, ikke Østfold. Follo og Romerike har store sentrallagre for varehandelen, eksempelvis er sentrallageret til ASKO plassert i Follo. Vi ser også at det kan ha sammenheng med utviklingen i Oslo, med høyere tomtepriser, høyere bompengesatser, færre parkeringsmuligheter sammenlignet med Øst-Viken. Det påvirker trolig etabellringen av kjøpesentre og handelsmønsteret til konsumentene.

I bedriftsundersøkelsen våren 2019 forventet 17 prosent av bedriftene en økning i bemanningen det kommende året, mens 11 prosent forventet nedgang i bemanningen og 71 prosent uendret bemanning. Da vi kontaktet et utvalg av bedriftene i november 2019 var tilbakemeldingene varierte om sysselsettingen framover. Regjeringen har foreslått å fjerne avgiftsfritaket på netthandel fra utlandet med verdi under 350 kroner fra 1.1.2020, noe vi tror påvirker denne næringen positivt. Vi vet at flere butikker innen varehandel går over til selvbetjente kassasystemer, noe som påvirker sysselsettingen i næringen negativt igjen. Vi tror at lav rente, økt reallønn for den enkelte forbruker, og økt etterspørsel etter elbiler, har bidratt til å øke sysselsettingen i 2019. Utsiktene for 2020 er svært usikre, og påvirkes av økende grensehandel, netthandel og økt sparing. Vi har derfor anslått stabil sysselsetting på 54 300 personer i 2020 i Øst-Viken for bedriftene innen varehandel og motorvognreparasjoner.

Overnattings- og serveringsvirksomhet

Næringen sysselsatte i underkant av 9 950 personer ved utgangen av 2018, med økning på over 400 sysselsatte i snitt per år fra 2015 til 2018. 28 prosent av bedriftene i Øst-Viken forventet økt sysselsetting i Bedriftsundersøkelsen, og 9 prosent som forventet nedgang i sysselsettingen, resterende uendret sysselsetting. Høsten 2019 er næringn fortsatt positiv, og flere av de mellomstore aktørene forventer oppgang framover i bemanningen. Vi tror derfor på at sysselsettingen vil øke rundt 2 prosent neste år til omtrent 10 400 sysselsatte ved utgangen av 2020.

Transport og lagring

Transportnæringen er konjunkturfølsom og konkurranseutsatt på det Europeiske markedet. Tilbakemeldingene fra i Bedriftsundersøkelsen om framtidsutsiktene var positiv. 21 prosent forventet nedgang i bemanningen, 23 prosent forventet oppgang. Fra 2015 har sysselsettingen i transport og lagringsbedriftene i Øst-Viken økt med 700 personer, det er en vekst på 3 prosent. Ved utgangen av 2018 hadde regionen litt over 22 000 arbeidsplasser i transport/lagring.

Høsten 2019 meldte næringen om fortsatt mer automatisering, men stort behov for sjåfører. Vi legger til grunn en fortsatt positiv konjunkturutvikling i 2020 og noe økt sysselsetting, med 200 flere arbeidsplasser innen transport og lagring.

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting består av ulike former for konsulentvirksomhet, bemanningsbyråer, vaktmestertjenester, rengjøringstjenester mm. Næringen har utviklet seg svært positivt fra 2015, og antall sysselsatte har økt med ca. 2 800 personer fram til 2019. I bedriftsundersøkelsen våren 2019 oppga 34 prosent av bedriftene en økning i sysselsettingen de neste 12 månedene, 6 prosent nedgang. Vi anslår en økning med 900 flere arbeidsplasser i 2020 til et nivå på 30 900 sysselsatte.

Offentlig forvaltning

Det var i underkant av 17 900 sysselsatte i 4. kvartal 2018. I Bedriftsundersøkelsen våren 2019 forventet 16 prosent oppgang i bemanningen og 25 prosent nedgang i bemanningen. Offentlig forvaltning har vært igjennom store organisasjonsendringer det siste året. Fylkeskommunen Viken starter opp fra 1.1.2020, Fylkesmannen og NAV har større regioner allerede. Flere av kommunene i Øst-Viken går inn i nytt år som større og sammenslåtte kommuner, Moss, Lillestrøm, Indre Østfold og Aurskog-Høland. I omstillingsprosesser er det vanlig med naturlige avganger og at folk skifter arbeid underveis. Effektiviseringskrav og digital transformering foregår i offentlig forvaltning som ellers i samfunnet. Vi anslår derfor en nedgang på 100 sysselsatte for 2020 i denne næringen.

Undervisning

Bemanningen i undervisningssektoren har økt jevnt gjennom flere år. Sysselsettingen økte med omtrent 1 700 arbeidsplasser fra 2015 til 2018. Befolkningsvekst grunnet innvandring og tilflytting til Øst-Viken skaper behov for undervisningspersonell. I bedriftsundersøkelsen våren 2019 forventet 23 prosent av virksomhetene i undervisningssektoren økt bemanning, mens 9 prosent forventet nedgang i bemanningen kommende år. Undervisningssektoren høsten 2019 er signalene positive vedrørende økt bemanning framover. Vi anslår derfor økt sysselsetting med 800 flere sysselsatte innen undervisning i 2020.

Helse- og sosialtjeneste

Befolkningen i Øst-Viken øker, flere lever lenger og det blir flere eldre som trenger tjenester fra helse- og sosialsektoren. Dette trekker i retning av økt sysselsetting.

Sysselsettingen økte fra 62 500 i 4. kvartal 2015 til 66 430 i 4. kvartal 2018. Det er en økning med litt over 3 900 sysselsatte på 3 år. Behovet for kvalifisert arbeidskraft er stort, og blir til dels dekket av innleid arbeidskraft.

Det er meldt om økt sysselsetting framover fra sektoren. 21 prosent av bedriftene forventet økt sysselsetting de neste 12 månedene, og 10 prosent forventet redusert sysselsetting ifølge Bedriftsundersøkelsen 2019. En stor andel av virksomhetene melder om rekrutteringsproblemer, det vil si at de ikke får tak i kvalifisert arbeidskraft. Våren 2019 meldte 42 prosent om rekrutteringsproblemer, og det er særlig problemer med å få tak i sykepleiere. Vi anslår et behov for 1 300 flere sysselsatte i 2020, og at Øst-Viken har 69 500 sysselsatte i virksomhetene ved utgangen av neste år.

2. Gjennomgang av tilbudssiden på arbeidsmarkedet

Tilbudet av arbeidskraft, *arbeidsstyrken*, består av summen av antall sysselsatte, antall helt ledige og arbeidssøkere som deltar på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsstyrkens andel av befolkningen i yrkesaktiv alder (15-74 år) kalles yrkesdeltakelsen. Fordi arbeidsledigheten er et resultat av en tilpasning mellom tilbud og etterspørsel i arbeidsmarkedet, er det nødvendig å vurdere utviklingen i tilbudet av arbeidskraft for å kunne si noe om utviklingen i arbeidsledigheten. Utviklingen i arbeidsledigheten behandles i senere i rapporten.

2.1 Befolkningsutvikling i aldersgruppen 15-74 år

Tabell 3 viser faktisk folkemengde 1. januar 2017, 2018 og 2019. Befolkningsframskrivningen for 2020 er hentet fra SSBs befolkningsframskrivninger (alternativ MMMM).

Aldersgruppe	Fremskrevet				Antatt endring 2019-2020	
	2017	2018	2019	2020	Antall	Prosent
15-19 år	45 627	45 902	45 979	45 860	-119	-5,9 %
20-24 år	41 788	41 933	42 438	42 978	540	1,3 %
25-29 år	42 112	42 961	43 459	43 746	287	0,7 %
30-49 år	199 062	200 476	201 989	203 708	1 719	0,9 %
50-59 år	97 000	99 693	102 450	104 953	2 503	2,4 %
60-66 år	54 747	55 916	57 222	58 312	1 091	1,9 %
67-74 år	57 040	58 236	58 592	58 571	-21	0,0 %
SUM 15-74 år	537 374	545 116	552 128	558 127	5 999	1,1 %
Endring fra året før	8 261	7 742	7 013	5 999		
Endring i prosent	1,6 %	1,4 %	1,3 %	1,1 %		

Tabell 3 Folkemengden i aldersgruppen 15-74 år årsgjennomsnitt.

Kilde: ssb.no/Statistikkbanken/tabell_07459 og 11668

Det framgår av tabell 3 at befolkningen i yrkesaktiv alder forventes å øke med omtrent 6 000 personer i 2020 ifølge SSB. Det er en vekst på 1,1 prosent. Dette er noe mindre vekst enn de tre forrige årene. Størst framskrevet prosentvis økning forventes for personer i aldersgruppen 50-59 år. Det forventes en nedgang blant de unge i alderen 15-19 år. Aldersgruppen 67-74 år forventes uendret inn i 2020.

Det foreligger kun fylkesstatistikk på lønnstakere ikke registrert bosatt. Det er personer som jobber i Østfold eller Akershus i en kort periode, og som forventes å oppholde seg mindre enn seks måneder i Norge. De registreres derfor ikke som bosatt, bare som lønnstaker. Vi viser derfor denne statistikken samlet for Østfold og Akershus. Det er litt over 16 000 lønnstakere i østfoldbedriftene som ikke er registrert bosatt i fylket, se Tabell 4. I årene 2015-2018 ser man at det er næringene bygge- og anleggsvirksomhet og formidling og utleie av arbeidskraft som har hatt størst tilvekst av sysselsatte på korttidsopphold. Innen helsesektoren og de store næringene varehandel, industri og transport benytter man seg også av arbeidskraft på korttidsopphold i Norge. Denne arbeidskraft kommer i tillegg til de sysselsatte som har permanent bosted i Norge.

	4. kvartal				2017-2018 lønnstakere	
	2015	2016	2017	2018	antall	prosent
00-99 Alle næringer	13653	14092	14880	16022	1142	7,7 %
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	447	416	435	462	27	6,2 %
05-09 Bergverksdrift og utvinning	60	66	67	55	-12	-17,9 %
10-33 Industri	1127	1220	1253	1268	15	1,2 %
35-43 Bygge- og anleggsvirksomhet og elektrisitet, vann og renovasjon	3862	4661	5238	6184	946	18,1 %
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	1398	1286	1320	1125	-195	-14,8 %
49-53 Transport og lagring	1501	1501	1651	1754	103	6,2 %
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	711	622	528	519	-9	-1,7 %
58-66 Informasjon, kommunikasjon, finsansering- og Forsikringsvirksomhet	258	294	294	192	-102	-34,7 %
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	468	402	437	449	12	2,7 %
77_78.3_79-82 Forretningsmessig tjenesteyting, utenom formidling og utleie av arbeidskraft	716	717	700	638	-62	-8,9 %
78.1-78.2 Formidling og utleie av arbeidskraft	1035	1084	1232	1697	465	37,7 %
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	82	76	77	77	0	0,0 %
85 Undervisning	182	186	160	163	3	1,9 %
86-88 Helse- og sosialtjenester	1553	1328	1256	1232	-24	-1,9 %
90-99 Personlig tjenesteyting	250	227	229	204	-25	-10,9 %
00 Uoppgitt	3	6	3	3	0	0,0 %

Tabell 4 Antall lønnstakere i Akershus og Østfold samlet, per næring, 2015-2018.

Kilde: SSB tabell 11612: Lønnstakere ikke registrert bosatt.

Flytting til og fra Østfold og Akershus

Begge fylkene har positiv tilflytting slik som vist i Tabell 5 og Tabell 6.

Nettoinnflyttingen til Østfold er nå rundt 2 000 personer og har gått ned fra 2017.

Nettoinnflyttingen til Akershus har økt over flere år, flere flytter inn og færre flytter ut.

Østfold	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Innvandring	2616	2238	2362	2 677	2 075	1 909
Utvandring	1461	1364	1369	1 422	1 467	1 371
Nettoinnvandring	1155	874	993	1 255	608	538
Innflytting, innenlands	7347	7295	8041	7 898	8 433	8 035
Utflytting, innenlands	5688	6159	6526	6 350	6 765	6 519
Nettoinnflytting innenlands	1659	1136	1515	1 548	1 668	1 516
Innflytting (sum innvandring og innflytting)	9963	9533	10403	10 575	10 508	9 944
Utflytting (sum innvandring og innflytting)	7149	7523	7895	7 772	8 232	7 890
Nettoinnflytting	2814	2010	2508	2 803	2 276	2 054
Andel nettoinnvandring av nettoinnflytting	41 %	43 %	40 %	45 %	27 %	26 %
Andel nettoinnflytting, innenlands av nettoinnflytting	59 %	57 %	60 %	55 %	73 %	74 %

Tabell 5 Flyttinger til og fra Østfold fordelt på innvandring og innenlands flytting, 2013-2018

Kilde: SSB tabell 09588: Alle flyttinger

Akershus	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Innvandring	7836	7237	6707	6 487	5 993	6 408
Utvandring	4207	3526	4596	4 754	4 485	4 230
Nettoinnvandring	3629	3711	2111	1 733	1 508	2 178
Innflytting, innenlands	23726	23643	26079	26 448	27 746	27 750
Utflytting, innenlands	20425	20638	21074	20 791	21 802	22 160
Nettoinnflytting innenlands	3301	3005	5005	5 657	5 944	5 590
Innflytting (sum innvandring og innflytting)	31562	30880	32786	32 935	33 739	34 158
Utflytting (sum innvandring og innflytting)	24632	24164	25670	25 545	26 287	26 390
Nettoinnflytting	6930	6716	7116	7 390	7 452	7 768
Andel nettoinnvandring av nettoinnflytting	52 %	55 %	30 %	23 %	20 %	28 %
Andel nettoinnflytting, innenlands av nettoinnflytting	48 %	45 %	70 %	77 %	80 %	72 %

Tabell 6 Flyttinger til og fra Akershus fordelt på innvandring og innenlands flytting, 2013-2018

Kilde: SSB tabell 09588: Alle flyttinger

2.2 Arbeidsstyrken

I NAVs arbeidsmarkedsprognose for landet forteller man at det har vært en økning i yrkesdeltakelsen i alle aldersgrupper, noe vi også legger til grunn i vår prognose.

Arbeidsmarkedet har bedret seg i løpet av de siste tre årene, og yrkesdeltakelsen har økt og var i 3. kvartal 2019 på det høyeste nivået på tre år. Utviklingen i yrkesdeltakelsen påvirkes av demografiske og konjunktuelle forhold. Historiske tall viser at yrkesdeltakelsen synker når etterspørselen etter arbeidskraft er lav og ledigheten økende. Når det er større muligheter for å skaffe seg jobb, prøver også flere personer utenfor arbeidsstyrken å skaffe seg arbeid, enten ved å gå direkte ut i jobb eller melder seg arbeidsledig for å skaffe seg arbeid. Det forventes at arbeidsstyrken nær 392 100 personer i 2020, en økning med ca. 6 000 personer fra 2019, en økning på 1,6 prosent.

Med bakgrunn i den faktiske yrkesfrekvensen i 2018, befolkingutviklingen hentet fra SSB, og registrert sysselsettingsutvikling, har vi gjort et anslag på forventet arbeidsstyrke.

2018			
Aldersgruppe	arbeidsstyrke	befolkning*	yrkesfrekvens
15-19 år	15 812	45 902	0,344
20-24 år	30 349	41 933	0,724
25-29 år	35 917	42 961	0,836
30-49 år	175 581	200 476	0,876
50-59 år	81 440	99 693	0,817
60-74 år	38 585	114 152	0,338
I alt 15-74 år	377 686	545 117	0,693
Endring fra året før	7 038		
Endring i prosent	1,90 %		

Tabell 7 * Beregnet som gjennomsnitt av 1. januar 2018 og 1. januar 2019

2019			
Aldersgruppe	arbeidsstyrke	befolkning**	yrkesfrekvens
15-19 år	15 863	45 979	0,345
20-24 år	30 980	42 438	0,73
25-29 år	37 157	43 459	0,855
30-49 år	178 558	201 989	0,884
50-59 år	84 111	102 450	0,821
60-74 år	39 376	115 813	0,34
I alt 15-74 år	386 046	552 128	0,699
Endring fra året før	8 360		
Endring i prosent	2,20 %		

Tabell 8 **Beregnet som gjennomsnitt jan. 2019 og framskrevet folkemengde 2020 SSB

2020			
Aldersgruppe	arbeidsstyrke	befolkning***	yrkesfrekvens
15-19 år	15 822	45 860	0,345
20-24 år	31 804	42 978	0,74
25-29 år	37 403	43 746	0,855
30-49 år	180 078	203 708	0,884
50-59 år	86 061	104 953	0,82
60-74 år	40 909	116 883	0,35
I alt 15-74 år	392 077	558 128	0,702
Endring fra året før	6 031		
Endring i prosent	1,60 %		

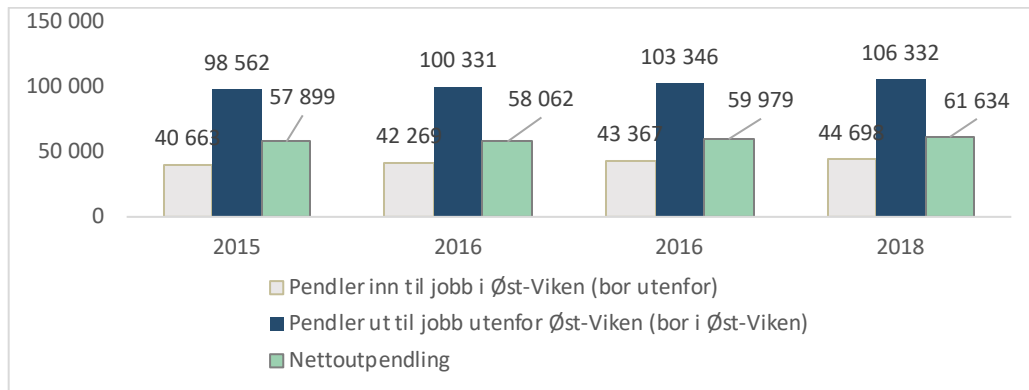
Tabell 9 *** Beregnet som gjennomsnitt av framskrevet folkemengde SSB 2020 og 2021

I Nasjonalbudsjettet² for 2020, forventes arbeidsstyrken (15-74 år) i Norge å øke med 0,9 prosent i 2019 og 0,7 prosent i 2020. I Øst-Viken forventer vi at arbeidsstyrken kommer til å øke med 2,2 prosent i 2019 og med 1,6 prosent i 2020. Landet forventer en yrkesandel på 70,5 prosent i 2020 fra 70,4 prosent i år. I Øst-Viken har vi over tid hatt en lavere yrkesdeltakelse enn landet og vi anslår en yrkesandel på ca. 69,9 prosent i 2019 og 70,2 i 2020.

2.3 Arbeidspendling til og fra Øst-Viken

Om lag 30 prosent av de sysselsatte som bor i Øst-Viken har sin arbeidsplass utenfor regionen. Det vil si at 106 332 personer pendlet ut av Øst-Viken i 2018.

15 prosent av de sysselsatte som jobber i Øst-Viken har sitt bosted utenfor regionen, hvilket betyr at litt færre enn 61 700 sysselsatte pendler inn til arbeid i Øst-Viken bedriftene. Se videre på utviklingen i pendlingen av sysselsatte til og fra Øst-Viken fra 2015 til 2018 i figur 3.

Figur 3 Sysselsatte per 4. kvartal. Arbeidspendling til og fra Øst-Viken 2015-2018.
Kilde: SSB.no, tabell 03321: Sysselsatte (15-74 år) per 4. kvartal.

Pendlingsstrømmer innenlands til og fra Øst-Viken 2018, fordelt på Oslo og ellers i Norge, vises nedenfor i tabell 10. Nettoutpendlingen til Oslo er høy. Det er 83 prosent av de sysselsatte østfoldingene som har sitt arbeidssted i en virksomhet i Oslo.

Arbeidskraften fra Oslo som pendler inn til Øst-Viken utgjør 59 prosent av arbeidsplassene i fylket. Det er omtrent like mange som pendler inn fra andre steder i Norge til Øst-Viken i forhold til dem som pendler ut. I prognosen for 2020 anslår vi en netto utpendling på 64 500 personer. Det er en økning på 2,4 prosent fra 2019.

	Oslo	Ellers i Norge	Totalt Norge
Utpendling til	88 434	17 898	106 332
Innpendling fra	26 602	18 096	44 698
Netto pendling	61 832	-198	61 634

Tabell 10 Pendling innenlands til og fra Øst-Viken 2018. Kilde: SSB tabell 03321

² [Meld. St. 1 \(2019–2020\), Nasjonalbudsjettet 2020](#)

3. Tilpasningen på arbeidsmarkedet

3.1 Tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft på arbeidsmarkedet

Øst-Viken har 2,5 prosent helt ledige i gjennomsnitt hittil i 2019. Bruttoledigheten som gjennomsnitt over året er 3,0 prosent av arbeidsstyrken i fylket. Ledigheten har med 6 prosent økt fra i fjor. Både helt ledige og bruttoledigheten (helt ledige og arbeidssøkere på tiltak samlet) har økt.

Tilgangen av nye arbeidssøkere registrert i NAV har økt. I løpet av januar til november i 2019 ser vi at tilgangen er på litt færre enn 23 900 brutto arbeidsledige (helt ledige og arbeidssøkere på tiltak). Det er en økning med 9 prosent fra tilsvarende periode i 2018. Dette gjenspeiles med høyere bruttoledighet sammenlignet med fjoråret. Størst tilgang på arbeidssøkere (helt ledige og arbeidssøkere på arbeidsmarkedstiltak) har det vært innen gruppen med ingen yrkesbakgrunn oppgitt, fordi NAV endret registreringsmåten for nye arbeidssøkere fra og med november 2018. Det betyr at

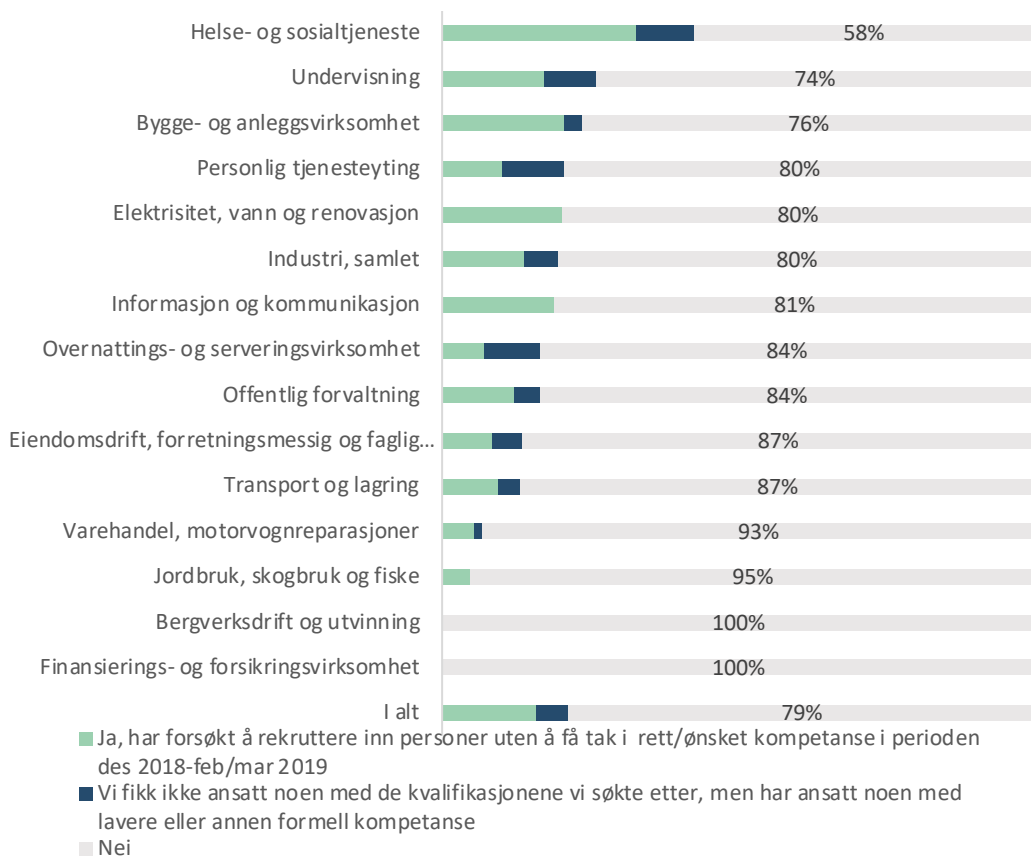
Yrke grovgruppe	Tilgang på antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak (bruttoledige)				Tilgang antall ledige stillinger		
	Hittil i år november		Endring fra i fjor		Hittil i år november		Endring
	2018	2019	Antall	Prosent	2018	2019	antall
Akademiske yrker	352	302	-50	-14 %	1 260	1 466	206
Barne- og ungdomsarbeid	1384	1221	-163	-12 %	1 462	1 851	389
Butikk- og salgsarbeid	3186	3325	139	4 %	4 527	4 070	-457
Bygg og anlegg	1894	2136	242	13 %	5 235	4 334	-901
Helse, pleie og omsorg	1795	1773	-22	-1 %	9 098	9 168	70
Industriarbeid	1521	1635	114	7 %	3 021	2 589	-432
Ingen yrkesbakgrunn eller oppgitt	2365	4524	2159	91 %	528	438	-90
Jordbruk, skogbruk og fiske	292	200	-92	-32 %	298	336	38
Kontorarbeid	2357	2093	-264	-11 %	3 408	3 385	-23
Ledere	309	635	326	106 %	595	639	44
Meglere og konsulenter	698	664	-34	-5 %	1 288	1 419	131
Reiseliv og transport	2021	1970	-51	-3 %	2 894	3 409	515
Serviceyrker og annet arbeid	2161	2167	6	0 %	2 592	2 719	127
Undervisning	519	557	38	7 %	4 268	4 237	-31
SUM Øst-Viken	21849	23879	2030	9 %	42 554	42 345	-209

man nå kan registrere seg arbeidsledig ved NAV og først etter noen dager legge inn CV- opplysninger, derav dette brudd med fjorårets statistikk og et høyt utslag i denne kategorien i år. Vi ser av Tabell 11 at gapet mellom etterspørsel av arbeidskraft (tilgang stillinger) og tilbudet av arbeidskraft (tilgang helt ledige og arbeidssøker på tiltak) viser stort gap innen yrkesgruppene helse, pleie og omsorg, bygg og anlegg og undervisning.

3.2 Rekrutteringsproblemer som følge av mangel på arbeidskraft

Analyse av ledige stillinger i forhold til arbeidssøkermassen, viser et gap mellom arbeidsgiverens behov for kompetent arbeidskraft og kvalifikasjonene til arbeidssøkere i Øst-Viken. NAVs bedriftsundersøkelse våren 2019 viste de samme hovedtrekkene. Arbeidsgiverne etterspør arbeidstakere med relevant kompetanse, og dokumentert utdanning. Videre er det viktig å beherske norsk språk og ha relevant yrkeserfaring.

Resultatene fra bedriftsundersøkelsen viste at 21 prosent av bedriftene i Øst-Viken hadde rekrutteringsproblemer våren 2019, se figur 4. Det er virksomhetene innen helse- og sosialtjeneste og undervisning som meldte om størst problemer med å få tak i kvalifisert arbeidskraft.

Figur 4 Virksomheter som har mislyktes i å rekruttere arbeidskraft, eller har måttet ansette noen med annen formell kompetanse enn man søkte etter, etter næring.

Kilde: NAV bedriftsundersøkelse vår 2019

De 10 yrkene der det er størst mangel på arbeidskraft er: sykepleiere, elektrikere, lastebil- og trailersjåførere, andre helseyrker, tømrere og snekkere, helsefagarbeidere, andre salgsmedarbeidere, grunnskolelærere, sveisere, rørleggere og VVS-montører. Nedenfor gis en kort beskrivelse av situasjonen i noen av de næringsgruppene der det er størst ubalanse mellom arbeidsgiverens kompetansebehov og tilgangen på ledig arbeidskraft.

Helse- pleie- og omsorgssektoren

På grunn av en stadig større andel eldre i befolkningen har antall sysselsatte i helse-pleie- og omsorgssektoren økt gjennom flere år. I bedriftsundersøkelsen meldte 42 prosent av arbeidsgiverne om problemer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft som blant annet sykepleiere og legespesialister. Årsakene til rekrutteringsproblemene var for få kvalifiserte søkere til stillingene. I noen av tilfellene måtte arbeidsgiverne ansette personer med lavere eller annen kompetanse enn ønsket. Totalt manglet helsesektoren 1 450 kvalifiserte medarbeidere i Øst-Viken. Ved utgangen av november 2019 var det 810 helt ledige og arbeidssøkere på tiltak (bruttoledige) med yrkesbakgrunn fra helsesektoren. Tilgang til kvalifisert arbeidskraft til helsesektoren er en stor utfordring. Helsesektoren er en av de næringsgruppene der mange arbeider deltid.

Bygge- og anleggsnæring

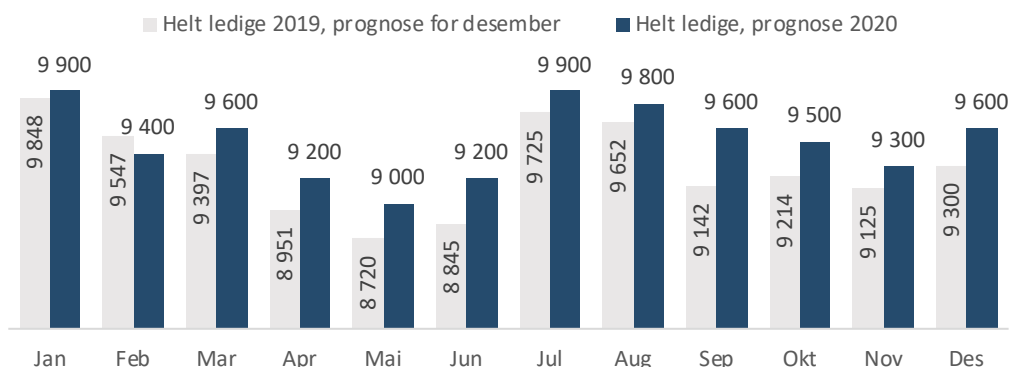
I følge bedriftsundersøkelsen våren 2019 meldte bedriftene om en mangel på 1 400 kvalifiserte arbeidstakere. Det er størst mangel på elektrikere, tømrere og snekkere samt rørleggere og VVS-montører. Ved utgangen av november var det 1 014 bruttoledige (helt ledige og arbeidssøkere på tiltak) i Øst-Viken som har yrkesbakgrunn fra bygge- og anleggsnæringen.

Industri

Ved utgangen av november var det 937 helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i Øst-Viken med bakgrunn fra industrien. 20 prosent av industribedriftene meldte om rekrutteringsproblemer våren 2019 i NAVs bedriftsundersøkelse, se figur 4. Det er økte rekrutteringsproblemer i industrien, og vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft til stillinger som sveisere, anleggsmaskin- og industrimekanikere, platearbeidere, energimontører, bilmekanikere, automatikere, kopper- og blikkenslagere og andre håndverkere. Det udekkede behovet for kvalifisert arbeidskraft var 900 personer våren 2019.

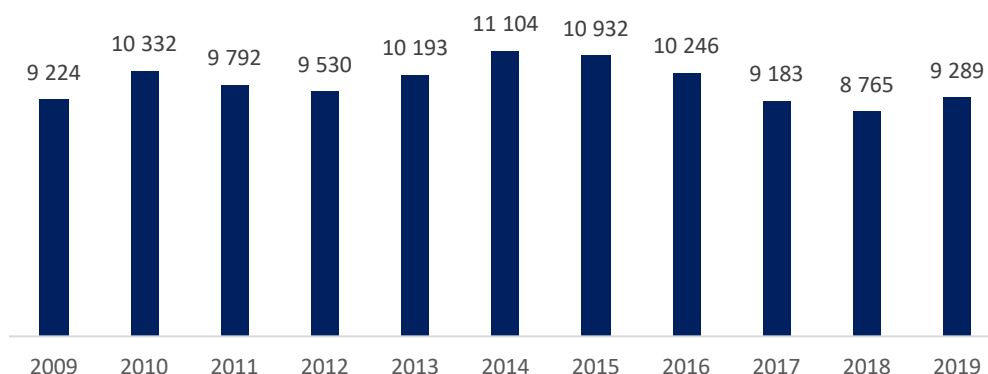
4. Prognose over registrert ledighet

I Figur 5 forventet utvikling i ledigheten per måned i 2020. Det er planlagt et gjennomsnittlig nivå på rundt 2 000 arbeidssøkere på arbeidsmarkedstiltak i 2020. Et lavere nivå på arbeidsmarkedstiltak i 2020 påvirker nivået på antall helt ledige. Vi anslår derfor i gjennomsnitt 9 500 helt ledige per måned i 2020, 2,5 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 5 Antall helt ledige per måned 2019 og prognose 2020 Øst-Viken

I januar og juli øker ledigheten ved at studenter/vikarer i skolen melder seg arbeidsledige etter endt utdanning/vikariat eller på grunn av lavere tiltaksaktivitet enn ellers i året. I Figur 6 vises utviklingen av antall arbeidsledige i Øst-Viken fra 2009 til 2019 (årgjennomsnitt, med prognosetall for desember 2019).

Figur 6 Utviklingen gjennomsnitt helt ledige arbeidssøkere i Øst-Viken 2009-2019

	2017	2018	2019 (P)	2020 (P)	Endring 2019-2020, antall (P)	Endring 2019-2020, prosent (P)
Befolkning 15-74 år, årgjennomsnitt	537 374	545 116	552 128	558 127	5 999	1,1 %
Arbeidsstyrken Øst-Viken	370 648	377 686	386 046	392 077	6 031	1,56 %
Sysselsatte i virksomheter i Øst-Viken	291 660	299 870	306 300	311 250	4 950	1,62 %
Utpendling fra Øst-Viken	103 346	106 332	108 500	111 000	2 500	2,3 %
Innpendling til Øst-Viken	43 367	44 698	45 500	46 500	1 000	2,2 %
Netto utpendling fra Øst-Viken	59 979	61 634	63 000	64 500	1 500	2,4 %
Totalt sysselsatte med bosted Øst-Viken	351 639	361 504	369 300	375 750	6 450	1,7 %
	2,1 %	2,8 %	2,2 %	1,7 %		
Helt ledige med bosted i Øst-Viken	9 183	8 765	9 288	9 500	212	2,3 %
Arbeidsmarkedstiltak	2 122	2 047	2 180	2 000	-180	-8,3 %
Bruttoledighet	11 306	10 812	11 468	11 500	32	0,3 %
Bruttoledige i prosent av arbeidsstyrken	3,1 %	2,9 %	3,0 %	3,0 %		
Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken	2,5 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %		

Tabell 12 Arbeidskraftregnskap 2017, 2018 og prognose 2019 (P) og 2020 (P)

Kilde: NAV og SSB

Tabell 12 viser befolkningsutvikling, AKU-arbeidsstyrke³ og NAV sin beregnede arbeidsstyrke på grunnlag av sysselsetting, arbeidsmarkedstiltak og ledighet. Vi anslår flere arbeidsplasser i Øst-Viken og flere sysselsatte med bosted i Øst-Viken. Pendlestrømmene øker, særlig ut mot Oslo. Antall arbeidsplasser ventes å øke med 1,6 prosent. Antall sysselsatte forventes å øke med 1,7 prosent. Det er fortsatt godt arbeidsmarked i østlandsfylkene og vi tror at nettoutpendlingen vil være rundt 64 500 personer. Det er signaler om færre deltakere på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Vi anslår oppsummert ledighetsnivå på 9 500 helt ledige i gjennomsnitt pr. måned i 2020, 2,5 prosent av arbeidsstyrken. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak (bruttoledige) anslår vi til 11 500 i gjennomsnitt for 2020. Det tilsvarer 3,0 prosent av arbeidsstyrken og er stabilt fra 2019.

³ Differansen mellom AKU-arbeidsstyrken og NAV Østfold beregnede arbeidsstyrke, kommer i hovedsak av at det er personer, som i spørreundersøkelsen Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) gjennomført av SSB, regner seg som arbeidssøkere, men som ikke melder seg ved NAV. I tillegg blir SSB sin AKU-arbeidsstyrke beheftet med noe usikkerhet når den brytes ned på fylkesnivå. AKU-arbeidsstyrken for 2019 og 2020 er beregnet av NAV Øst-Viken på grunnlag av SSBs befolkningsframskrivninger, med en antakelse om yrkesfrekvens på 69,9 prosent for 2019 og 70,2 prosent i 2020.

5. Vedlegg – Definisjoner

Sysselsatte: er personer med inntektsgivende arbeid. I statistikk fra SSBs er sysselsatte definert som personer som har hatt inntektsgivende arbeid i minimum en time i undersøkelsesuka, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangsmilitær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte. Statistikken er basert på personer som er registrert bosatt i Norge ifølge Det sentrale Folkeregisteret. Kriteriet er at man forventes å oppholde seg minst seks måneder i landet.

Sysselsatte etter bosted: Antall sysselsatte etter bostedskommune.

Sysselsatte etter arbeidssted: Antall sysselsatte etter arbeidsstedskommune.

Nettoppendling: Forskjellen mellom antall sysselsatte etter bosted og arbeidssted er nivået på nettoppendling for sysselsatte.

SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU): er Statistisk sentralbyrås kvartalsvise intervjuundersøkelse om arbeidsmarkedet. Undersøkelsen er en hovedkilde til norsk statistikk om sysselsetting og arbeidsløshet og arbeidstid.

Arbeidsledige: Personer uten inntektsgivende arbeid som forsøker å skaffe seg slikt arbeid, og som kan begynne i arbeid straks. Arbeidsledige måles på to måter:

Registrerte ledige er personer som har vært uten inntektsgivende arbeid de siste to uker og søker inntektsgivende arbeid ved NAV. De må være arbeidsføre og ellers disponible for det arbeidet som søkes. De må også ha meldt seg, eller fornyet meldingen til NAV i løpet av de siste to ukene.

Arbeidsledige målt ved AKU er personer som ikke utførte, eller var midlertidig fraværende fra, inntektsgivende arbeid i undersøkelsesuka. De må ha gjort forsøk på å skaffe seg arbeid de siste fire uker, og må være i stand til å påta seg arbeid i løpet av de neste to uker.

Lønnstakere: Lønnstakere omfatter alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn o.l. I SSBs statistikker brukes betegnelsen synonymt med betegnelsen ansatt. For lønnstakere med flere arbeidsforhold er ett fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).

Arbeidsforhold: En person (individ) kan ha flere arbeidsforhold (jobber) i ulike virksomheter. Flere arbeidsforhold i samme virksomhet summeres til ett arbeidsforhold. Arbeidsforhold inkluderer både hoved- og biarbeidsforhold.

Arbeidsstyrken: Summen av alle sysselsatte og arbeidsledige målt ved AKU.

Yrkesdeltakelse/yrkesfrekvens: Arbeidsstyrken som andel av befolkningen i arbeidsdyktig alder (15 – 74 år). Hvor stor andel av befolkningen i alderen 15 til 74 år som er i arbeidsstyrken (dvs. sysselsatt/arbeidsledig/deltar på arbeidsmarkedstiltak).